

A MUNKA

XVIII. évfolyam, 39. szám.

ára 16 fillér

Salgótarján, 1940 szeptember 21

Segítsünk visszatért magyar testvéreinket!

Erdély és Keletmagyarország egy része visszatért az anyaország-hoz. A fogadtatás mámoros és boldog napjait fel kell, hogy váltsák a munka komolyabb napjai. Jól tudjuk, hogy a kivonuló román hadsereg és hatóságok milyen állapotban hagyták ott az annyi éven át bitorlott földet. Nemcsak az államra várnak nagy feladatok, utak és vasutvonalak építésével, a közigazgatás hatalmas gépezetének mozgásba helyezésével, de a magyar társadalomra is. Erdélyi véreink az elmúlt husz esztendő alatt nem voltak a román állam dédelgetett gyermekei. Ahol csak lehetett, nyomorba, pusztulásba döntötték őket, hivatalokat nem adtak nekik s még az úgynevezett szabad pályákon is minden erővel igyekeztek megakadályozni boldogulásukat.

A visszatért erdélyi terület lakosságának jórésze segélyre szorult, mint ahogy segélyre szorult a Felvidék is, a két esztendővel ezelőtt történt visszatérés után. A legelső magyar asszony, a Főméltóságú Kormányzó, nemes lelke most is a szükség, a nélkülözés sebeit kutatja és segíteni akar. Az ő legfőbb védnöksége alatt alakult meg egy adománygyűjtő bizottság, amelynek neve: „Erdélyért! Országos Gyűjtőbizottság.” Legfőbb segítő-társa a munkában miniszterelnökünk felesége: gróf Teleki Pálné. Országos gyűjtést ohajtának indítani s kéri a magyar szíveket, hogy nyiljanak meg a nélkülözők és elesettek előtt. Minden magyar tartsa kötelességének, akinek módjában áll, hogy adakozzék a nemes célra, mert minden fillér sebek bekötésére, elesettek felségítésére s árvák könnyeinek letörlésére szolgál. A lapok részletesen fogják közzélni a gyűjtés lebonyolításának technikai módjait, mi ezen a helyen most csak a testvéri belátásra, a segélyezésre szorultakkal való igaz magyar együttérzésre apelálunk.

Adjunk minél többen és minél többet, hogy a visszatért erdélyi magyarság minél előbb elfeledhesse azt a gonosz és gyötrő álmot, amelyet husz esztendőn át román uralomnak neveztek, hogy elfeledhesse a kissebbségi sors borzalmas keserveit s az anyaországgal szellemileg és gazdaságilag egybeforrva munkálhassa a jobb magyar jövődőt, amelyet azonban csak nagy feladatok megoldásával valósíthatunk meg. Hisszük, hogy a magyar társadalom szíve, amely megnyitott a Felvidék visszatérése után s most nemrégiben az árvizkárosultak felségélyezésekor, még bővebb és nemesebb áldozatkészséggel fog erdélyi testvéreink megsegítésére sietni.

Előszó a mai „Erdélyi est”-hez.

Az élet változó színterein csak akkor vagyunk otthon, ha a tájak szelleme szól hozzánk, ha a vágy, szeretet, emlékezés élményei támadnak fel szívünkben egy-egy város, falu, hegy vagy folyó nevének hallatára. S van-e táj, melynek nevei mélyebb s szebb, fájdalmasabb s boldogabb élmények raját idéznék fel mindnyájunk érzésvilágában, mint Erdélyi? Azok a nevek, amelyeket annyi várakozással, izgalommal s rajongással ismételtünk újra és újra az elmúlt hónapokban, valóban többet jelentenek nekünk pusztá földrajzi fogalmaknál. Olyan szellemi, politikai és történelmi állománnyokra utalnak, amelyeket semmiféle térkép meg nem rögzíthet, ki nem fejezhet. Az erdélyi táj lelkét idézik fel előttünk.

Erdély a magyar történelem szent földje: csaknem minden névhez, amelyet térképén olvasunk, történelmi jelentőségű emlék kapcsolódik. Az a félholdként délkeletre hajló országrész, amely most, a bécsi döntés alapján visszatért hozzánk, még fele sincs Erdélynek. Tudjuk, a magyar történelem megszentelt helyeinek bosszu sora az új határokon túl maradt. De abból a tájból is, amelynek falvaiban és városaiban most ismét szabad magyarul szólni, szép ragyogással sugárzik felénk Erdély szelleme. „Magyar Skóciának” is nevezték már ezt a keleti országrészt sokszor s nemcsak havasai miatt, hanem még inkább azon megrázó jelenségek, bűneikben és erényeikben egyaránt rendkívüli alakok végett, amelyek Shakespeare drámáinak véres nagyszerűségével váltakoznak az erdélyi történelem színpadán, mert a művelt Európa e két végpontján dühöngött össze a haragos sors és az emberi indulat a legmegindítóbb tragédiákká. Hősi nagyot-akarással és gyászos bukások válogatták egymást benne, a tragédiák szüntelen sora szinte láncként kapcsolódott össze és a kis ország valószínűleg pazarolta véréit.

Osztályok, nemzetek, vallások, rendek és családok közdöttek benne egymás ellen és szünet nélkül folyt a drága embernév. Innen indult ki Zápolyai János a Dózsa György kereszties vitézei ellen s ide tért meg csecsemő gyermeke, Buda veszése után. Komor pillanatban született az önálló Erdélyország. Amikor mindenki azt hitte, hogy vége a magyar rendek birodalmának s szaladt ki merre látott: egyik ur a fényes Bécsben, másik a törökök vált Budán keresett magának menedéket, csak a szikár, ridegtekintetű fehér barát, Fráter György hitte, hogy ily szűk hegyi határok közt is lehet magyar államot teremteni. Az ő személyében próbálta meg a bölcs államrezn első ízben, hogy egységre lépjen Erdély büszke lelkével: ebből született meg a fejedelemség. Elbukott ismét, amint a lelki egység felbomlott és nagyra nőtt ismét hatalma, amint egy-egy kései utód, Bocskai, Bethlen Gábor, az öreg Rákóczi György ezt az egységet újból helyreállította.

A nyugodt, fékezett józanság s a forró vágyat nyájas humorba feloldó megelégedés közt ott örvénylik, izzik és gomolyog Erdély tépett, roppant ellentéteket egyesítő lelkivilága. Gazdag királyi pompa s zord tragikus ridegség fény- és árnyjátékában buznak el előttünk a váltakozó vidékek. Alig van rá mód, hogy a táj gazdagságát egy pillantással áttekinthessük, oly sok benn a szín, az egymásnak szinte ellentmondó változat.

Nagyszalonta: Arany János szülőföldje; Nagyvárada: Szent László városa, a magyar reneszánsz első félszékének egyike s a modern magyar irodalom bölcsője, nem tartoznak a szorosan vett, történelmi Erdélyhez. A hajdúkat ugyan Bocskay István telepítette le a hajdúságban s Arany Öcsi is az erdélyi fejedelemségtől kapta nemesiségüket, ez a terület,

a „partium” egy darabja, azonban mégis csak a török-vezs századaiban sodródott Erdélyhez s Trianonban is inkább a stratégiai, mint a földrajzi, néprajzi, vagy történelmi szempontok miatt csapták a román zsákmányhoz. Ezért volt szelleme mindig hid kelet és nyugat magyarsága között. Biztos hid, tömör talapatokon nyugvó hatalmas ívekkel. Nagyvárada századokon át Szent László városa volt, Erdély patrónusának csodákkal gazdag temetője helye; Janus Pannonius, a magyar reneszánsz legnagyobb költő büszkesége még látta királyi szobrárt, a Kolozsvári testvérek művét, midőn bucsut vett Vitéz János püspök humanista körétől. S ahogy a Hunyadiak e hatalmas papjának, Mátyás nevelőjének szelleme e határvidékről szárnyalt fel, úgy reppent fel innen a nagy bihari sas is, Pázmány Péter, a magyar Nyugatot és Keletet összekötő gondolat egyik legerősebb képviselője, hogy Esztergom szent hegyéről tekinthesse be az egész magyar világot.

Érindszent, Zilah, Csucs: Ady lobogó pályájának állomásai; Zsibó: a Wesselenyiek, a magyar történelem egyik legszebb s legtragikusabb fejezete; Nagybánya: a modern magyar festészet kirepítő félszék; Kalotaszeg: a legszebb s legtalpraesettebb magyar emberfajta, Ady édes reménysege, Kós Károly művészetének tápláló televénye.

Kolozsvár: Erdély szellemi életének gyújtópontja, egymaga köteteket megtöltő magyar történelem és tettekre bátorító eleven magyar jelen. Voltaképpen soha nem volt Erdély fővárosa s mégis mindig az országrész szellemi s kulturális középpontja tudott lenni. Az észak felől rázúduló tatárhordák szinte a földdel tették egyenlővé s nemsokára már újra áll s felveszi a „kincses” nevet. Kolostorai s templomai már a középkor folyamán az igaz és mély európai szellem tüzhelyei; iparának fejlettségéről s művészi gazdagságáról mi sem tanusodik jobban, mint az, hogy a Kolozsvári testvéreket ő nevelte fel. Itt áll még ma is Mátyás király szülőháza, aki utóljára emelte fel a magyar nagyhatalom zászlait Európa színterein s itt ringott Bocskay István bölcsője, a viszonyokkal okosan számoló, de magát soha szolgailag alájuk nem vető erdélyi realpolitika példás mintaképe. E város falai évszázadokon át többnyelvű nép békés munkájára vigyáztak s tanui voltak annak, hogy lehet a felekezeti vitákat békés egyetértésben megoldani oly korban, amelyben a művelt Nyugat egét a vallásháborúk füstje homályosította el. Itt állott Heltai Gáspár nyomdaja s itt tért örök nyugalomra az erdélyi közművelődés halhatatlan apostola: Apáczai Cseri János. Hány iskola, hány kollégium, a köz- és társasélet hány gyakorlóhelye nevelte itt Erdély vezető nemzedékeit s hányan léptek fel innen a nagyobb haza magasabb bástyáira. Ez a város mint az erdélyi harmónia méltó hordozója, mint az „egység s sokféleségben” klasszikus elvének egyik legtisztább megtestesítője tűnik fel.

A Székelyföld, ez a legelhanyagoltabb s legkörülrajongottabb magyar táj, a „hungarissimi hungarorum” földje. Aki ott jár, a vad világ rettenetében utatkereső ember mély hitének mosolygásával: a balladák komor döbbenetén átsugárzó életkedv csendes derűjével találkozik. Marosvásárhely: a csodálatos Teleky-Théka, a nyugati műveltség ez egyik legkeletebbre eső vára, az ifjú erdélyi szellem bölcsője s a Bolyaiak megszentelt ereklyéinek őrzője; Csíksomlyó, a székely népi vallásosság csodálatos virága; Székelyudvarhely, a bátrán ügyes, szívósan okos székely nép legjobbjainak nevelője; Tompa László, Nyíró József s Tamási Áron költői világának színtere s táplálója; Sepsiújváros: a pártatlan gyűjtőmunka

székely múzeum őrzője; Kisbánya: Bethlen Miklós szülőhelye, e folyton üldözött nagyszerű politikusa és írója s végül lent, a visszakértült őv alsó csücskén: Zagon: a másik nagy bujdosó, Mikes Kelemen, égő vágyainak célpontja, a magyar honvágy mély, mulhatatlan szimbóluma. Az európai emberiség legkeletebbi hullámát jelelő számunkra, azt a lelket, amely ki tud szállni messze tájakra anélkül, hogy hazátlanná válnék, amely akkor is megfér szeretett hegyei szűkebb világában, ha már tele is itta magát a nagyvilág minden pompájának látásával.

Az erdélyi lélek politikus is volt mindig, akár a régi görög vagy római s ezt az alkatát még esztelennek látszó tetteiben is megőrizte. Komolyságára legyen mondvá, hogy politikai törvényeit mégsem valamilyen honi Machiavelli, hanem mély vallásos érzélem, az ősi katolicizmussal küzdő szigorú protestáncizmus szabta meg. Régi indulatában nem a vak ösztön s a vér szava vezette; korán kialakult benne a lelkiismeret bíráló hatalma s az erdélyi urak szigorú becsülete talán még a magyarországiakén is túltett. Ezek az erdélyi urak sokfelé megfordultak, a török és a német császárral egyformán tárgyaltak, kiismerték a világ ravaszságait s idegen életformák többé nem szédítették őket. Ehez a régi lelki tulajdonokhoz járultak most az új tapasztalatok.

E nélkül az erdélyi politikus lélek nélkül már a régi Magyarországot sem lehetett volna elképzelni s nem véletlen, hogy a trianoni Magyarország politikájában oly nagy szerep illette meg az erdélyieket: erre szinte képesítette őket ősi örökségük. Egy kis ország kormányzása: ez az ő egyéni művészetük volt, amit most legnemesebb adottságaik szerint váthattak valóra. Közele és távolibb hatalmak körében tájékozódni, veszélyes időkben meggondoltan és szenvedély nélkül intézkedni, alkalmazkodni a kényszerítő körülményekhez, de ugyanakkor a végső cél soha szem elől nem tévesztetni, mindez olyan ügyesség, amit az erdélyi tapasztalatok alapján, régi tanulságok birtokában most művészien használhattak megkísébedett országuk javára. Az az erdélyi politikus lélek, amelyet a román husz év alatt elnémitott, a szűkebb Magyarországra költözött s itt tett tanubizonyságot arról, hogy a kis ország egyéni lelkülete, műveltségi és politikai iskolázottsága nem mulhat el nyomtalanul a magyar történelemben.

Mindez így persze csak vázlat, alig több pusztá szóval. Azt, hogy mit jelent a magyarság számára a visszatért terület meg a csonkaságában is, csak az tudja s érzi igazán, aki ismeri e föld századait, a magyar történelem e csodálatos fejezeteit, aki ért a fák, a füvek és kövek nyelvén, akinek nem pusztá szavak az unostalan s mégis elunthatatlanul emlegetett nevek, hanem szellemidőző varázsigék. Azt tehát, hogy egyetlen gyors pillantással áttekinthessük mindazt a szellemi, történelmi és politikai értéket, ami a csonka partiumi s erdélyi részekkel visszatért hozzánk, botor merészség lenne még csak megkísérlni is.

Elvitathatatlan azonban, hogy valóban él az a sajátos, külön erdélyi lélek s hogy ez a lélek az egységes magyar szellem része, mely nélkül csonka a magyar lélek. S most, hogy a hazug s leomló határok felett ismét egyesülhetett vele, nem a diadal ittas öröme tölti el, hanem a viszontlátásnak, csonkult léte teljesebbé válásának ujjongó boldogsága. Ebben a boldog érzelemben találkozzon ma este Városunk hazafias körönsége a Balassa Társaság „Erdélyi estjén,” melynek műsorából, mint egy hatalmas szivárvány színeiből, a visszatért részek szellemének szemlélete fog majd kibontakozni előtte.

(—dny)

A nemzetiségi politika kérdése.

A megnagyobbodott Magyarország a nemzetiségi politika terén is nagy feladatok előtt áll. A magyar kormányzat gondosan kidolgozott terv szerint illeszti vissza a magyar egészbe a visszatért területeket s a nemzetiségi kérdésben is határozott, nyílt és világos utakon halad.

Teleki Pál gróf miniszterelnök már több ízben körvonalazta azokat az elveket, amelyek szerint visszatért nemzetiségeinket kormányozni kívánjuk s a kolozsvári nagy bevonulás óráiban az amerikai magyarokhoz intézett rádióbeszédében ismét meghirdette a szentistváni gondolat jegyében kialakult magyar nemzetiségi politikát. A második bécsi döntéssel nemcsak egy fél emberöltőn át elszakított magyarok kerültek vissza Magyarországhoz, mondotta kolozsvári rádióüzenetében; hanem idegen nemzetiségűek is. Hangsúlyozta, hogy a magyar kormány velük szemben igazságos, emberies és méltányos lesz. Olyan politikát fog folytatni, amely európai felvilágosult és modern és magyar, vagyis méltányos és igazságos egyszerre.

Kolozsvárról hangzottak el ezek a szavak, Erdély fővárosából, ahol 22 éven keresztül üldözték a magyart. Kolozsvárról, ahol 22 éven át elnyomták a magyar szót s még a város nevét is meghamisították. Am a magyar kormány fátyolt borít a multra, nem büntetni akar, hanem gyógyítani nehéz és fájó sebeket s a magyar alkotmány keretében biztosítja nemzetiségeinknek a jogi és politikai egyenlőséget, a szabad nyelvhasználatot. Mindezt magától értetődő természetességgel adja a magyar nemzet és a magyar kormány s csupán egyet követel meg: a nemzetiségeknek a magyar államhoz való feltétlen igaz hűségét. Elvárja és megköveteli tőlük, hogy hátsó gondolatok nél-

küli jóakarattal dolgozzanak gazdasági és kulturális téren éppen úgy, mint egyéb vonatkozásokban is a magyar állam javára. Dolgozzanak együtt velünk, nemcsak az egyetemes, magyarság, hanem a saját maguk boldogulása érdekében is.

A kolozsvári nagyszerű ünnepség túlradó boldogsága után most már az alkotó munka napjai következnek. Nagy és komoly feladatok várnak az egyesekre épügy mint az összességre s a feladatok és köteleességek, valamint jogok tekintetében, a magyar állam nem tesz különbséget különböző anyanyelvű polgárai között.

Két keserves évtized nehéz szenvedései után tért vissza az anyaországhoz a Partium és Északerdély s hogy visszatért, azt a magyar igazság és a, magyar tudás békés fegyvereivel vívtuk ki. Kivívtuk azzal a bölcs és előrelátó politikával, amelyet Szegeden indított el vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzó és amelyet azóta is minden magyar kormány töretlenül képviselt egészen a második bécsi döntésig. A miniszterelnök rádióbeszédében joggal hivatkozott erre az áldozatos nagy, nehéz és végül eredményhez vezető munkára s emellett valóban az egész magyar nép nevében mondhatott köszönetet a német és az olasz nép vezéreinek és kormányainak; amiért a magyarság millióit hozzásegítették ahhoz, hogy visszatérhessenek az anyaországhoz. És meleg és bizakodó volt a miniszterelnök hangja, amikor annak a biztos reményének adott kifejezést, hogy Amerikába szakadt véreink a jövőben is támogatják a magyar erőfeszítéseket, a jövőben is hirdetik messze külföldön a magyar igazságot. Bizom abban hogy így lesz, fejezte be szavait és akkor: „Magyarország nem volt — hanem lesz!”

† id. Takács Ferenc volt ipartestületi elnök.

Komor gyász borongásába öltözött e hét elején városunk ipartestületének nagyterme, és megnyíltak ajtai, hogy helyet adjanak egy ravatalnak, rajta egy koporsónak, amelyben egy az iparostársadalom által különlegesen megbecsült, s a társadalom minden rétege előtt köztiszteltben álló egyéniség hajtotta örök álomra szemét, id. Takács Ferenc, az ipartestületnek egy évtizeden át volt kiváló elnöke és mindhaláláig hűséges munkatársa, aki szept. 16-án adta vissza alig félszázados súlyos betegség keresztjének elhordozása után megfáradt lelkét Teremtőjének.

A halálában neki juttatott megtiszteltetés azonban nemcsak az ipartestület volt funkcionáriusát illette, hanem az embert is, akinek az egyéniségével ezt a munkakört is ellátta.

Ez pedig valóban nem a mindennapi volt.

A trianoni romokból ujjáépülő Magyarország erőrekapásának minden jó fiára szüksége volt. Ezek sorában az első sorában állta helyét a nemzet iparostársadalma. De, hogy a nemzet ujjáépítése szolgálatában és a társadalmi rétegben méltóképpen és kellően megbecsülten foglalja el ma helyét — bizony sok küzdelmet kellett folytatnia.

Ennek a küzdelemnek egyik élharcosává vált városunkban id. Takács Ferenc. Aki egyik kezével fáradhatatlanul dolgozva családjáért, az elmúlt idők válságainak az ő házázt meg nem kímélő hullámai közepette — a másik kezének teljes erejével odaállt azok közé, akik iparostársaiknak szemérmes nyomorát, kemény megpróbáltatását, elesettségét segíteni, sorsán könnyíteni nem ismertek fáradságot. És ha ma úgy az ország iparossága, mind városunké is az őt megillető sullyal, tekintéllyel és megbecsültséggel áll az országépítők sorában, az a Takács Ferenc-féle értékes magyar iparosok küzdelmeinek szép eredménye, de amit

megtartani és tovább építeni minden nemzeték mindennap megújuló szent kötelessége.

Ezeknek a mi derék iparosainknak a sorában a helyét hiven megálló Takács Ferencet is hamarosan észrevették a kívülállók is. A maga körébe vonta a felendő város, amely képviselőtestületének legértékesebb tagjai sorában tartotta számon. A vármegye, amely közig. bizottságának tagjai sorába hívta el. Egyháza, amelynek presbitériumában és Luther Szövetségében adta meg Istennek, ami Istené különlegesen is. Ezenkívül a szívéhez kezdettől fogva hozzánőtt tűzoltóság, levéteség, sportügyeink számára is mindig volt ideje és ereje is.

És mindezek körébe őt valóban nem az ambíciók vezették. Hiszen nemes véréti, halk szavú, szerény egyéniségéből mi sem állt távolabb, mint a törtetés. Hányszor adta tanúbizonyságát annak, hogy amikor a vezéri polcon feleslegessé vált, s nála arra valóbb is akadt — készséges és hűségesen foglalta és állta helyét a közkatonának sorában is.

De az ő evangéliumi lelkületű jóaságossága, igazságérzete, erkölcsi komolysága és mindenekeftől szelidlelkűsége volt az, amelynek hatása alól a közelébe kerülő ki nem tudott térni és tette őt a mindenki által tisztelt és szeretett „Feri bácsivá.”

Ezt a lelkületét mindvégig hiven megőrizte. Mintha csak arra lett volna teremtvé, hogy mindenütt a békesség, a szelidség, jóaságosság megvalósítója legyen s ezért marad nagy úr utána mindenütt.

Ezt a lelkületet hitének oltárán kívül a családi tűzhely melege ápogatta benne. Hogy mennyi gondot jelent 5 fii gyermek kiváló emberré felnevelése egy iparos családban, csak az tudja, kinek része volt benne. De hogy 5 ilyen gyermek mennyi áldott örömet is jelent ismét csak az tudja, aki az égi Gondviselés ezzel meg tud ajándékozni.

Mindezek méltó visszhangja volt temetésének szomorú ünnepe. A résztvevők óriási serege, amelyben a városunk értékeit hiven számontartó polgármestertől kezdve városunk minden rétege elhozta az utolsó tiszteletadás könnyeit. A hatalmas koszoru tömeg, a szép virágerdő, amely ravatalát körülvette, mind arról beszélt a maga hangtalan némaságában is, hogy tud érvényesülni városunkban is az új idők szelleméhez egyedül méltó közfelfogás, amely nem azt keresi, kit milyen bölcső ringatott, hanem kibemilyen érték lakozott.

Városunk iparostársadalma számára pedig mindvégig élő és ösztönző példaképpé kell, hogy változzék id. Takács Ferenc emléke, bizonysgaul és példaképeül annak, hogy érdemes a jót cselekedni, ha mégoly nagy áldozatokat kíván is tölünk az, a magunk gondja mel-

lett a másokkal való törődés szolgálatában állani, ha sokszor még oly hálátlan munka is a közjót minden erőnkkel elősegíteni, hogy abból magunknak még oly kevés jut is.

És adjon a magyarok Istene városunknak is, országunknak is sok ilyen Takács Ferencet minden nemzedék során.

Temetése szertartását Kovács Géza igazgató kántori szolgálata mellett Dr. Csengődi Lajos alesperes végezte, akinek gyászbeszéde közben érkezett meg a legkisebb Takács fii legalább ravatalához az édesapának, kinek holttemetere zokogva roskadt. A gyászházban Simon Aladár alelnök az ipartestület elnöksége nevében, a sárnál Zagyvai Béla a világháborút járt frontarcosok és hadifoglyok nevében mondott megható utolsó istenhozzadót.

Dr. Cs.

Hirek és különfélek

Izlésbölcsélet.

Gyönyörködve nézem a keretet, amely most öltözködik át őszi köntösébe. Milyen pompázó ez a köntös, micsoda ragyogó színteltekkel dolgozik, aki készíti, — nagyobb művész, mint bármely párizsi divattervező. És amellet, hogy merészebb, izlése is finomabb. Megfigyelte-e már valaki, hogy természete: sohasem követ el izlésteleniséget? Hogyan dobálja néha a színeket, de ezek a színek mindig illenek egymáshoz, fokozzák egymás hatását, ahelyett, hogy ellensúlyoznák, lerontanák.

Nézzük az őszi hegyoldalak lomb-sátorát. Aranyárga, bronzvörös, bíbor és violaszínek foltjait veti oda egymás mellé az égi piktor és mindez minő csodálatos színharmóniában zendül ki, olyan mint a muzsika, amelyet nem zavar meg egyetlen éles hamis akkord sem. De nézzük a pillangó szárnyainak himporos színeit, rajzát. Vagy a papagáj tarka tollazatát. Nézzük a legszerényebb mezei virágot, vagy a dália, a krizantém gögös pompáját. Nézzük a kagylók és a halak szírványaszíneit, a kigyók pikkelyes hátának mozaikját, a madarak pasztellszínű pelyhét, nézzük a hajnali vagy alkonyi égbolt rózsás felhőit, a tavaszi fák rozsdaszínét, hamvas fehérségét a kék égbolt háttere előtt. Akármint nézünk, amit a természet alkotott, mestermunka, remekmű. Sehol nincs tévedés, sehol egy elrajzolt vonal, egy kiütköző szín, egy otromba forma, sehol még egy parányi izlésteleniség sem. És ha erre gondolunk, önkéntleuul is az jut eszünkbe, mindez mennyire másképp van az emberi kéz, emberi agy, emberi képzelet alkotásaiban.

Nézzük a divatot. Milyen mesterkelt, otromba, szeszélyesen tarka-barka néha és mindig csak akkor természetes, könnyed és izléses, ha a természetet veszi mintának. Nézzük a művészetet. Hogy dobálódzik néha a színekkel, válogatás nélkül. Nézzük egy-egy embertársunkat, akár nő, akár férfi milyen bizonytalanul és kapkodón állítja össze ruházatának színeit. És ha ezt az összehasonlítást tesszük, ráeszmélünk, hogy ez a fogalom: izlés, a természet szülötte, míg az izlésteleniség fogalma merőben emberi találomány. Sajnos, ez a fogalom évezredek, Adam és Éva még nyilván nem ismerték, — az Édenkerttel együtt veleszületett izlését is elvesztette az emberiség, amely azóta is csak úgy emelkedhetik a művészet és izlés magasságaiba, ha visszame-nékel a természet paradicsomkertjébe, tanulni.

—y—n.

Az országzászló az árbóc csúcsára vonatott 15-én emlékéül annak, hogy Kolozsvárra, — Erdély fővárosába ezen a napon vonult be fényes ünnepséggel az ország Kormányzója. — A Salgótarjáni Köszénbánya Társulati Leventeegyesület diszcsapata a leventezenekar élén vouult fel reggel a városháza elé s ott ünnepélyesen átvéve az országzászlót a Szent Imre hegy ormán levő bástyához vitte. — Nemsokára reá az árbóc csúcsára röppent a hatalmas nemzeti zászló s hirdette büszkén a lelket felémelő gyönyörű lobogással az ország örömét. — A szaga

felvonulás s a leventék katonás és csodálatosan fegyverezett mozgása egyrészt büszkeséggel töltötte el a szemlélőket, másrészt fellépésük, tekintetük s a diszorség egész napi kifogástalan szolgálata a „Szebb Jövő” valóra váltásának elhivatottságát tükrözte vissza. —

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak kik felejtethetetlen jó férjem, édesapánk elhunytá alkalmával részvétükkel fájdalomkat enyhíteni szivesek voltak ezuton mondunk halás köszönetet.

özü. Takács Ferencné és családja.

Házasság. Weber Magdolna okl. tanítónő és Mocsári Aladár üzemi titkár folyó hó 8 án, déli 12 órakor tartották esküvőjüket a bajai ág. h. ev. templomban.

Ma este fél 9-kor kezdődik az Erdélyi est a bányakaszinóban!

Esküvő. Komáromi Katalin és Bálint József András f. hó 22-én az apci róm. kath. templomban tartják esküvőjüket. (Mezőlak.)

IGMÁNDI KESERÜVIZ minősége egyedüli

Zagyvapálfalvai r. k. Kulturházban szept. 8-án jól sikerült gyermek-előadást tartottak. Az érdeklődő közönség kívánságára megismételték az első előadásban szept. 1-én színe került „Büvös táska” c. meseoperettet. A három felvonásos, sok szép énekkel élénkített gyermekelőadás megérdemelt sikert aratott. Meglepő volt a gyermekek kitartása és játékkedve, mellyel a nyári szünetben készültek elő az előadásra. Feltűnő volt az a sok értékes hanganyaggal bíró gyermekszereplő, akik tehetségük érzetében biztossan mozogtak és kedvesen énekeltek. Van nem egy hang közöttük, mely továbbképzésre volna érdemes. A szülők és a közönség halásan tapsoltak a nem mindennapi élvezetért a betanítás fázisát munkáját végző Illés István kaplannak, Cseh József áll. isk. tanítónak és a fiatal Nagy Márta tanítónőnek, aki kitűnő érzékkel tanította be a tündértáncokat, izléssel dekorálta és varázsolta elő a meseoperett bájos hangulatát. Reméljük, hogy az új kulturházban még sok szép kulturális munkának leszünk tanúi a lelkes pálfalvaiak és még lelke-sebb vezetőik fáradozása nyomán.

A vízvezeték munkálatokkal kapcsolatban sok közlekedési kellemetlenséget okozott az, hogy az uttestet felbontották s a kiemelt agyag és árkok nemcsak a járműveket, de a gyalogosokat is akadályozták a nyugodt közlekedésben. Sajnos, hogy sok helyütt még mindig nem helyezték vissza a kőburkolatot és az uttesten szanaszét hevernek földkupacok, köőtörmelék stb. Az ősze hajló esős időben a megázott agyagfelesleg szétfolyik a burkolaton — a szekerek rákenik a kövekre és a tisztálaltság érinti a gyalogárkat, sőt a lakásokat is. — Ha ez az állapot sokáig tart és a sarat, földet idejekorán nem tisztítják le az utakról, beköszönt a hideg és a sárba befagyunk. Értesülésünk szerint a vállalkozók haladékosan mulik, hogy a panaszok megszűnjenek s reméljük, hogy az orvoslás nem késik. —

Jó és szigorú szülő.

Gyönyörű vasárnap! Igazságos Mátyás király ősi városában felkelt az igazság napja s melengető, fényes sugarainál az Országgyűlést, vitéz nagybányai Horthy Miklóst ünnepelte az ország. Zúgott az éljen, tombolt a túladó boldogság lelkesedése és Magyarország első tisztviselője, nagyszerű kötelességteljesítésként és magas szolgálati jogával élve elsőnek köszöntötte Erdély hazatérésének pillanatában Kormányzó Urunkat. Köszöntötte az egész nemzet hődoló szeretetét jelölve, a Kormányzót és köszöntötte a visszatért testvéreket, akikkel most már szétbontatlan egységben fogunk keményen és boldogan dolgozni a haza javán.

Teleki Pál gróf miniszterelnök ismeri a hazatért földet, ismeri annak népét, mert hiszen ő is közülük származik. Főméltóság Uram, mondotta, ez a nép jó. Öregje visszavárt, fiatalabbja pedig meg fogja tanulni, hogy a magyar haza a legigazabb, a legjobb anyja... A vétkeket elnézi, jók leszünk, jó és szigorú szülők is egyszerre!

Jó és szigorú szülő. Ennél egyszerűbben, határozottabban és melegebben aligha lehetne megjelölni a magyar nemzetiségi politikát, amely politikának irányelveit ezer évvel ezelőtti szabta meg első nagy királyunk. Az új magyar élet, a megnagyobbodott ország tudatos politikája ezeken a szentírási alapokon kívánja felépíteni a megnagyobbodott új Magyarországot, hogy teljesíthesse ezer éves hivatását a Duna-medencében.

A kolozsvári bevonuláson, a kolozsvári ünnepelésen lélekben ott volt az egész ország s a könnyes öröm boldogsága csillogott minden magyar szemében amikor az éter hullámain keresztül hallgatták Kincses-Kolozsvár népének üjjongó

ünneplését és hallgatták visszafójtott lélekzettel, rajongó, büszkeséggel Kormányzó Urunk szavát. Valóra vált, hirdette mesze hangzón Főméltóság Urunk, amiben bizni nem szüntem meg soha egy percre sem! Igen vitéz nagybányai Horthy Miklós már ott, Szegeden tudta, hogy elérkezik ez a nagy történelmi pillanat, elérkezik, mert életét, minden akaratát, egész munkásságát ennek a célnak nagy szolgálatába állította. És így felszabadult a Partium, hazatért Észak-Erdély s Nagymagyarország ősi határait, a Keleti Kárpátok gerincét nagyrészt újra a magyar honvédség fegyverei őrzik.

A legelső magyar, Magyarország Főméltóság Kormányzója, ott Kolozsvár főterén nagy-nagy ajándékot hirdetett, amikor kijelentette, hogy fátvált akarunk borítani a szomorú emlékekre. Amit ígérünk, megtartjuk, mondotta. Mert a mi fajunk uri felfogása nem engedi, hogy valaha is leterjünk az igazság egyenes útjáról. Lángban áll Európa s Magyarországon a béke és megértés szellemét hirdeti az államfő és a kormányelnök. Békét és barátságot s a komoly áldozatos munkát. A boldog ünnepelés nagyszerű pillanataiban is felhangzik a figyelmeztető szó arra hivatottak ajkán: kövessék az ünnepelést a munka hétköznapijai!

A keresztény, nemzeti Magyarországot, a megnagyobbodott országot a szociális igazságokon. A felépülő, a nemzeti érzéssel telített milliók munkaországja lesz. Az lesz, mert így akarja Kormányzó Urunk, így akarja az ország első tisztviselője és így akarjuk mi, dolgozó magyarok milliói. A magyar állam jó és szigorú szülője minden polgárának s polgárai jó és hűséges fiai akarnak lenni.

Egy év margójára.

Öszbefordult az idő, egy éve mult, hogy háború dúl Európában. Most, hogy visszapillantást vehetünk az elmúlt esztendőre, letagadhatatlan igazságként buzdodik végig az éven, hogy mindaz, ami történt, megfelel a tengelyhatalmak által korábban közöltéknek. Német és olasz részről számtalanszor adtak alkalmat a fennálló viták és ellenségeskedéseket keltő kérdések békés megoldására a tárgyaló asztalok mellett, de az ajánlatokra érdemleges válasz nem érkezett. Az ellenfelek már nem a népek, hanem az őket felemelő és átformáló eszméknek üzentek hadat, mert tudták, hogy azok minél szélesebb térben való áramlása saját élet-szemléletüket és az azon felépült gazdasági rendszerüket semmisíti meg. Inkább választották tehát a harcot, melytől azt remélték, hogy újabb győzelmet hoz számukra és ezzel a világfeletti uralmukat véglegessé tehetik.

A számításokba hiba csuszott. Nem vették tekintetbe a népi erők hihetetlen megszokozódását. Ezek az erők egyéni érdekeiket maradéktalanul félretéve, teljes erejüket kifejtve küzdenek az összeség, tehát a nemzet boldogulásáért, illetve most a győzelemért, ami csak idő kérdése, mert az előfeltételek adva vannak.

Nem célunk most felsorolni a már elért eredményeket, hiszen azok túlszámoltak. Most azonban ugylátszik, hogy a harc és a küzdelem kifejlődése csúcspontjához közeledik. Ma már alig jelentenek a német harcirepülőgépek számára komoly ellenfelet az angol vadászok és

a légitírt elzáró ösztűzek. Naponként többszörösen megismétlődnek a támadások Anglia és főleg annak fővárosa, London ellen. A német acélmadarak majdnem akadálytalanul ejtik le halálhozó terhüket, amelyek megsemmisítik az ellenállás lehetőségének reményeit. Ma Londonban közüzemek, közlekedési csomópontok, ipartelepek hevernek romokban és készítenek a kimerült, fáradt és agyoncsigázott lakosságot, hogy feleljen a kérdést: szükség van-e erre? Most a gondolatnál tartanak, de nem sokára, amikor szenvedéseik még fokozódni fognak, hangos szóval adnak majd kifejezést akaratuknak, ami nem lehet más, mint végzetni a kilátástalan harcnak.

Ennek a harcnak területe Olaszország hadbalépésével jelentékenyen kibővült és most az angol Szomáliföld elfoglalása után Libia felől indul a támadás az egyiptomi angol uralom ellen.

A súlyos harcok közepette a német és olasz kormányoknak azonban arra is jut idejük, hogy diplomáciai téren tovább folytassák a konszolidáció elérésére irányuló munkásságukat. Ennek a munkának legutóbbi eredményeihez tartozik Dobrudzsának Bulgáriához való visszatérése és Kelet-Magyarországnak, valamint Erdély egy részének visszacsatolása Szent István Koronájának jogára alá.

Nem mulaszthatjuk el, hogy itt ne térjünk ki a számunkra szomorú eseményekre. A bécsi döntés kimondotta, hogy az átadandó területeket épségben, felszerelésükkel együtt kell visszajuttatni Ma-

Tízezrek hallgatják és dícsérik a multévi ORION kisszupert, de az új típus még ennél is tökéletesebb

ORION 144

Kapható minden ORION rádió-kereskedőnél

Balassa Társaság rovata.

„ERDÉLYI EST”

Egyszerű, de izléses meghívók köpögtették be e hét elején a Balassa Társaság pártoló tagjaihoz, valamint testületi tagokkal való közlés céljából a hivatalok, vállalatok, testületek és intézmények vezetőihez, hogy meghívják városunk hazafias közönségét a ma, szombaton este lefolyó „Erdélyi est”-re. Tájékoztatás céljából a meghívást alább is közöljük:

Meghívó. Fél-Erdély visszatérése alkalmából a Salgótarjáni Balassa Bálint Társaság 1940. évi szeptember hó 21-én, szombaton este fél 9 órakor, a Bányakaszinó nagytermében nyilvános taggyűlés keretében *Erdélyi estet* rendez, melyre Méltóságodat, Nagyságodat tisztelettel meghívja a Társaság. Belépődíj nincs. Kötelező műsormegváltás személyenként 1—pengő, párioló tagoknak 50 fillér. *Az est tiszta jövedelmét erdélyi magyar Testvéreink megsegítésére fordítjuk és ezért felülfizetéseket köszönettel fogadunk.* Megjelenés utcai ruhában. Névre szóló meghívót csak a pártoló tagjainknak küldtünk, de vendégeiket szívesen látjuk. Pontos megjelenést kérünk. Műsor a helyszínen. Az est kezdete fél 9 órakor, vége 10 órakor. Utána — tekintettel az örmö-ünnepe — tánc, a zenét a bányai „Jó-szerencsét” tánczenekar és Botos Gyula cigányzenekara szolgáltatja. Az Erdélyi esten közreműködnek: Ehrlich Józsefné, Kárpáthy Dezsőné, Koppány Mímó, Harmath Árpád, Horváth László, Koltay Imre, Koppány István, Molnár Jenő, Dr. Pap Dezső, Radnay György, Vilezsál Richárd, a bányazenekar és Botos Gyula cigányzenekara.

Ne feledjen el készülni a Balassa Társaság mai Erdélyi estjére!

Nógrádi ifjúsági konferencia. Szeptember 29-én Perényben Kardos Gyula főesperes és Dr. Csengődy Lajos alesperes vezetése alatt a nógrádi evangélikus ifjúsági konferenciára jó össze, amelyen az ifjúság vallásos problémái kerülnek a megtartandó előadások keretében megvilágításra, amelyre az érdeklődők figyelmét ezúton is felhívjuk.

Hirdessen

„A MUNKA” Politikai hetilapban!

A Balassa Társaság mai Erdélyi estjén megjelenő hazafias kötelesség!

Ismét kövessebb a vonatját. További intézkedésig nem közlekedik Salgótarjánból a d.u. 6 órai vonat Budapest felé és a d.e. 10 óra 20 perces vonat Losonc felé.

Ez a kis tabletta

nap-nap után számtalan embert szabadít meg a fájdalomtól!

ASPIRIN

TABLETTAK

ÉRTESÍTÉS!

Van szerencsém tisztelettel értesíteni Salgótarján nagyra becsült közönségét, hogy a „PANNONIA” éttermét és vendéglőjét bárbe vettem és azt szeptember 21-én szombaton ünnepélyes keretek között

megnyitom.

Főtörökvésem odaírányul, hogy a m. t. vendégléltől a legnagyobb megelégedést kiérdemeljem. — Éttermemben a legkifünöbbs ételek és italok lesznek, minden időben felszolgálva. Abonenseknek jó házi étkezés! Társas ebédek, vacsorák, bankettek a legjobb kiszolgálás mellett! Minden délelőtt friss zóna és friss sör!

Minden csütörtökön és szombaton „SZÜRKE FIUK” jazz zenekara játszik! TÁNC! Minden este Hangonyi Rudas Rudi és cigányzenekara hangversenyek! — Szíves pártfogást kér hazafias tisztelettel!

ETTEL FRIGYES
vendéglős m. „Pannonia” étterem.

Elnöki ülés a Mezőgazdasági Kamarában.

A Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara elnöksége f. hó 13-án Miskolcon a Kamara helyiségében ülést tartott, melyen a Tiszajobbparti országrész mezőgazdasági viszonyai nyertek beható megvitatást.

Az elnökségi ülésen Patay Sámuel dr. főispán, a Kamara elnöke, vitéz Borbély Maczky Emil főispán országmozgósítási kormánybiztos, farkasfalvi Farkas Géza és dr. Melczér Béla kamarai t.b. elnökök, dr. Hlisnyai Heinzelmann Béla alelnök és Kulin István kamarai igazgató vett részt.

A Kamara elnöksége megállapította, hogy a mezőgazdasági terményárak nincsenek arányban a termelési költségekkel és tiltakozott az ellen a beállítás ellen, mintha az agrárörölő már bezárult volna. — Rámutatott az ülés a tejtermelés csökkenésére, valamint a zsirellátás nehézségeire is. Megállapította, hogy az új sertésárak kielégítőnek nem mondhatók és az ármaximálás több olyan hibájára utalt, melynek következménye, hogy az értékesítésre váró árú, vagy titokban cserél gazdát, vagy olyképp eltűnik a piacról.

Foglalkozott az ülés azzal a kérdéssel is, hogy az elemikárnak földadói engedély céljából történt megállapítását a kötelezően vezetett cséplési könyvek adatai alapján volna kívánatos megállapítani, mert a gazdák tekintélyes része csak a cséplésnél jött rá, hogy kényszerérett gabonájuk minőségileg és mennyiségileg messze a remélt termés alatt maradtak.

Kívánja az ülés az arra ráutalt elemikáros gazdák vetőmag kölcsönének egy évre történő elhalasztását és elsősorban is részükre, birtoknagyságra tekintet nélkül, újabb vetőmagkölcsön biztosítását.

Az őszi talajelőkészítési és vetési munkálatok végrehajtása céljából, a kötelező munkamegsegítés hatályosabb biztosításának szükségességére is utalt az elnökség, amely a községekben a lófogatok elvonása után található basítottkőmű állatok és lófogatok figyelembevételével volna elsősorban megoldható. Ahol tehát több lófogat van, a saját munka elvégzése után ezeket oda kell juttatni, természetesen a talajviszonyok és a távolság figyelembevételével, ahol arra legnagyobb szükség van.

Elhatározta az elnökség, hogy sürgős előterjesztést tesz Németországi traktorok behozatala és a hazai Hofherr-gyár üzeme minél nagyobb kapacitásának biztosítása érdekében, hogy traktororségek megszervezésével a mezőgazdasági munkálatok elvégzésének gyorsabb üteme biztosítható.

Állást foglalt az ülés olyan értelemben is, hogy a földadói engedélytől törvényhozási intézkedés után megadassék a mód arra, hogy ne csak a szántóföldeken bekövetkező elemikárt, hanem az állatállományban előforduló károkat is vegyék figyelembe, mert a mezőgazdaság jövedelmezősége szempontjából ez a kérdés is hasonló fontossággal bír.

A bajba jutott elemikáros védettségi szolgáltatások és magántartozások kamataira egy évi moratorium kieszközölését tartja a kamara szükségesnek s ezzel kapcsolatban megvitatta a hitelhiány miatt előállott súlyos helyzetet is. Egyéb fontos problémák letárgyalása után a kamara elnöksége végezetül megleghangú táviratban üdvözölte az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesületet a felszabadulás alkalmából.

A bab a lencse és borsó legmagasabb ára. Az állendorzés országos kormánybiztosa megállapította, a bab, lencse és hántolatlan borsó legmagasabb árát. Termelő, vagy termelőtől vásárló gyűjtőkereskedő eladási ára és tőzsdei, vagy elosztó nagykereskedő feldolgozási telep, illetve exportőr legmagasabb vételára teljes vasúti és kocsirakományban ab feladóállomás vagonba, vagy hajóba rakva nem lehet magasabb következőknél a legfeljebb 2% idegenanyagot tartalmazó bab: fehér szokvány ab dunai állomás 14, a felsőmagyarországi állomás 39, ab dunántúli és egyéb állomás 40 pengő, gyöngybab ab dunai állomás 43, hosszubab ab sopronkörnyéki áll. 48, hosszubab ab egyéb áll. 46, laposbab ab dunántúli és szatmári áll. 48, laposbab ab egyéb áll. 46, gömbölyű fűrjáb ab áll. 47, hosszú fűrjáb ab állomás 45, barnabab ab áll. 38, tarkabab ab áll. 37, vegyesbab ab állomás 36 pengő. Legfeljebb 2% idegenanyagot tartalmazó sterilizált lencse: kisméretű ab áll. 40, középsméreű ab áll. 50, nagyméretű ab áll. 62 pengő. Legfeljebb 2% idegenanyagot tartalmazó hántolatlan borsó: sárga Viktória 50, zöld express 40 pengő métermázsánként. A megállapított bab, borsó és lencseárak október 1-től 1941. július 1-ig havonta husz-husz fillérrel emelkednek. Az árkormánybiztos rendelete részletesen intézkedik a kereskedői ártöbbletről és az egy mázsánál nagyobb készletek kötelező bejelentéséről.

Szeplő, májfolt
ellen használjon

B u b i szeplőkrém
Kapható: SZÜCS-gyógyszertárban.

Újból megindul a vágott-juh kivétel. A Külföldi Hivatal felhívja az érdekelt juhártó gazdák figyelmét, hogy a németországi vágott juh szállítása szeptember elsején újból megindul. A kivételnek csak bizonyított, nyírott juh lehet tekintetbe, amely darabonként budapesti mérlegelés szerint legálább 40 kilogrammot nyom és legálább 50 százalékos húskitermelésre vágódik. A három évesnél idősebb juvak, konok, szoptatós és hasas juvak kivétel nélkül vágásra nem alkal-

masak. A vágóhídi érkezési súly alapján a nyírott ürűnél 90, a nyírott anyajuhért 60 fillért fizet ki élőszul-kilogrammonként a Magyar Állat és Állati Termékek Kivétel Szövetkezet, levonás nélkül. A Szövetkezet a tiszta vasúti fuvardíjat, feladóállomástól az illetékes vágóhídig a feladó-gazdák teljes egészében viszatéríti.

A szárított tésztafélék legmagasabb ára. Az állendorzés országos kormánybiztosa újból szabályozta a szárított tésztafélék legmagasabb árát. E szerint a tojás nélkül készített szárított tésztafélék a mult esztendő augusztus 26-án jegyzett netto gyári eladási árát mázsánként legfeljebb 6 pengővel lehet emelni. A tojásos szárított tésztafélék gyári eladási ára tojásoként és kilogrammonként legfeljebb 9 fillérrel lehet magasabb. A rendelkezés értelmében tehát az 1 tojásos áru 8, a 2 tojásos áru 10, a 3 tojásos áru 12, a 4 tojásos áru 14 pengővel emelhető mázsánként. A rendelet intézkedik a gyári árak megfelelő kikerekítéséről is.

Megszervezik a hulladékszir gyűjtését. A különböző nyersanyag-hulladékok, papír, ócskavas, bőr stb., gyűjtésének mintájára most országosan megszervezik a hulladékszir gyűjtését is. Ezt a mozgalmat elsősorban a szappangyárak szorgalmazzák. A hulladékszirk gyűjtésére is központi szervet állítanak fel úgy, mint a papirgyűjtésnél, ahol szintén a gyárak létesítettek a gyűjtést irányító központi intézményt.

Salgótarján megyei város polgármesterétől.
13424/1940.

Salgótarján m. város ragadós száj és körömfájás elleni vérszerület joghatálya alóli kirekesztése.

HATÁROZAT.

A vármegye elispánja 16744/1940. sz. rendeletével a f. évi július hó 20-án alakított vérszerület joghatálya alól Salgótarján m. várost kirekesztette. Ezzel a 10065/2940. sz. hvtározatomban elrendelt óvintézkedések és rendszabályok hatályukat veszítik.

Erről értesül: 1.) Jankovich Miklós, 2.) Luby Zoltán, 3.) Kretsch Sándor,

4.) Szilárdy István salgótarjáni földbirtokosok, 5.) m. kir. katonai állomásparancsnokság, 6.) salgótarjáni legeltetési társulat 7.) ipartestület, 8.) közzététel végett „A Munka” szerkesztősége, 9.) Salgó bányagondnokság, 10.) M. kir. rendőrkapitányság, 11.) marhalevelkezelő, 12.) helypénzbérlet, 13.) városi állatorvos, 14.) Darázs György hirdetmény kifüggesztés végett.

Salgótarján, 1940. szeptember 9.
Dr. Förster Kálmán s. k.
polgármester.

Bányamozgók műsora. A baglyasajjai és pálfalvai bányamozgók, vasárnap, szeptember 22-én ZUGNAK A SZIRENAK, SZÁRNYAS DANDÁR c. aktuális filmregényt mutatnak be a levegő, a légvédelem és a légoltalmi hősei nek bravúrral telt izgalmas életéről és izzó szerelméről. Ennek az első magyar repülőfilmnek a főszereplői között találjuk: Zala Karolát, Lukács Margitot, Greguss Zoltánt, Rajnay Gábort, Vértess Lajost, Hidvéghy Valit, ifj. Latabár Árpádot és még több jeles magyar színművészt. A műsort a Magyar, Ufa és Fox világ-bírádók egészítik ki s mindkét helyen ilyen három-három előadás lesz a szokásos kezdeti időpontban.

Salgótarján m. város polgármesterétől.
232/légo 1940 szám.

Tárgy: Lakóházak, házcsoporthok légoltalmának szabályozása.

Határozat.

A m. kir. Honvédelmi Miniszter urnak 81.800 eln. lgv.-1940. H. M. számú rendeletéből kifolyólag a jelen „Határozat”-ban megnevezett háztulajdonosokat az alábbi lakóház légoltalmi felszerelési eszközök beszerzésére kötelezem:

Beszerzendők: I. 1940. évi október hó 1-ig: 1) A lakóház (házcsoporth) riasztására szolgáló harang, gong, vagy vasdarab és ennek kongtatására szolgáló kalapács,

2) elsőléltítésre szolgáló anyag, (pl. kék papír) melynek beszerzési költsége azonban áthárítható a fényforrással rendelkezőre, vagyis a lakóra. A lépcsőházi, udvari világítás elsőléltítésére szolgáló anyagot, a háztulajdonos tartozik beszerezni.

3) A lakóház (házcsoporth) mentő-orsének, vagy orsének felszerelésére és pedig a) azokban a házcsoporthokban, ahol a lakók átlagos személyi létszáma nem haladja meg az 50 főt, ott az Iparügyi Miniszter Urnak 39.302/1939. Ip. M. sz. rendeletében megszabott légoltalmi mentőtáskát, b) 100 főig a kis légoltalmi mentőláda, c) 200 főig a nagy légoltalmi mentőláda.

II. 1940. évi december hó 1-ig: 1.) 1 drb. gázseb- és 1 drb. sebkötöző csomag a lakóház (házcsoporth) légoltalmi szervezetének minden egyes tagja részére, 2.) 3 drb. jelzősip a lakóház (házcsoporth) légoltalmi őrség parancsnok és 2 helyettese részére, 3) karszalag a légoltalmi őrség parancsnoka, 2 helyettese és a riasztóügyletesek részére,

III. 1941. május hó 1-ig: 1) A légoltalmi házi tűzoltófelszerelések és pedig a) 1 drb. szabványos kézfélszkendő (vipuska), vagy vederfecske, vagy puttonyfeleszkendő, b) 2 drb. vizesveder, c) 1 drb. szikracsapó legálább 3 m-es nyéllel, d) 1 drb. fejsze 1 méteres nyéllel, e) 1 drb. a háztól szerkezetének belső magasságához mért támaszlétra.

A légoltalmi szolgálatot együttesen ellátó lakóházakat, házcsoporthokat, egyéb épületeket úgy kell a fentebb előírt tűzoltó felszereléssel ellátni, hogy minden 3 szomszédos ház legálább egy tűzoltó felszereléssel rendelkezzen.

Ha a házcsoporth valamelyik épületének padlástere 300 m² nél nagyobb, az épület számára külön tűzoltófelszerelést kell beszerezni.

2) A padlástér tűzvédelmi felszerelése és pedig: a) 1 drb. legálább 100 liter őrirtartalmu, széles szájú, vízzel megtöltött víztartó edény, b) 2 drb. veder, c) 1/2 m³ száraz homok, d) 2 drb. lapát.

E felszerelésekkel minden egyes, a légoltalmi szolgálatot önállóan ellátó háznak és a házcsoporthok minden egyes épületének padlástertét a honi légvédelmi

készültség elrendelésének időpontjától, — mely közhírré lesz téve, — úgy kell ellátni, hogy minden 300 m²-re egy egység jusson.

A 300m² alapterületet meghaladó padlástereknek az egyes egységeket külön-külön kell tárolni.

Ha az épületnek padlástere nincs, minden lépcsőfeljárát után kell egy padlástér tűzvédelmi felszerelési egységet számítani és azt a tetőfeljáró közelében tartani.

3) Légoltalmi célra engedélyezett sisak, a légoltalmi őrség parancsnoka, 2 helyettese és a tűzoltórs minden egyes tagja részére.

A házcsoporth minden egyes házába a bejárat közelében ki kell függeszteni a személyes légvédelmi szolgálatra kötelezettek névjegyzékét, valamint a névjegyzék mellett a házban tartózkodók légvédelmi riadó légitámadás alatti és utáni magatartását szabályozó rendelkezéseket, ugyancsak a hatóságok által elrendelt más tudnivalókat és intézkedéseket. E nyomtatványokat és űrlapokat a Légoltalmi Liga országos elnöksége (Budapest, Mussolini-tér 1.) bocsátja a Honvédelmi Miniszter által megállapított árban az érdekeltek részére.

A fentiekben megállapított kötelezettségek teljesítésének elmulasztása, az 1939. évi II. t. c. 184—190. §-ai alapján büntetendő cselekményt képez.

Salgótarján, 1940. évi július hó.

Förster s. k.
polgármester légo. vezető.

Talált tárgyak. 1940. augusztus 24-én a kapitányság folyosóján találtak 1 drb. kézimunka varratu vásznat, augusztus 30-án a Fő-téri piactéren találtak 1 drb. esőernyőt, szeptember hó 2-án a Fő-utcán találtak 1 drb. csákányt. Igazolt tulajdonosa a hivatalos órák alatt átvetheti a rendőrségen.

Árverési hirdetmény.

Pk. 5707/1939.

Phönix Általános Biztosító Társaság végrehajtó javára, (képv.: Dr. Bercelli Harry ügyvéd.) 7652 P. és 95 P. követelés és jár. ereitől a bpesti közp. kir. járásbírósalg 770/1932 és 428368/1638. sz. végzésével elrendelt végrehajtás során lefoglalt 1130 pengő becsértékű alábbi ingóságok: tölgyfakád, eszterházi kocsi, nagymáza, csikó Karancskesi községhez tartozó szénégő puztán 1940. évi szeptember hó 30-án d.e. fől 3 órakor bírólilag árvereztetnek.

Salgótarján, 1940. évi szeptember hó 9. n.

Török Gyula
kir. bír. végrehajtó.

Salgótarján megyei város polgármesterétől.
1969/1940.

néhai Löwinger Rezső alapítvány kamatai.

Pályázati hirdetmény

Néhai Löwinger Rezső 1200 pengős alapítványának 1939. évi kamataira pályázatot hirdet. Az alapítvány kamatainak elnyerésére minden salgótarjáni szegény pályázhat. A kérelmek előszóval, vagy írásban f. hó 28-ig a városháza szociális ügyosztályánál terjesztendők elő.

Salgótarján, 1940. szeptember 5.

Dr. Förster Kálmán
polgármester.

A POLLO MOZGÓ

21-én szombaton d. u. 5, 7 és 9, 22-én vasárnap d. u. 3, 5, 7 és 9, 23-án hétfőn d. u. 5, 7 és 9 órakor.

A VÉNLEÁNY

Főszereplők: Bette Davis, Miriam Hopkins és George Brent.
Kiegészítésül: Magyar Híradó.

25-én szerdán este 6 és 8 órakor, 26-án csütörtökön este 6 és 8 órakor.

GONDVISELŐ KFT.

(LUXUS KISZOLGÁLÁS.)

Vigjáték.

Kiegészítésül: Ufa és Fox híradó!

Nyomdatulajdonos: Végb Kálmán.

Nyomatott: A MUNKA, nyomdában, Salgótarján